

DØDSFALD

GAARDEJER MARIUS BYRIEL

En af den danske Andelsbevægelses førende Mænd, Gaardejer *Marius Byriel*, døde den 18. December paa Silkeborg Sygehus efter faa Dages Sygeleje, kun godt 65 Aar gammel.

Marius Byriel blev født 26. Oktober 1882 i Lyngby pr. Sporup. Efter at have faaet sin Uddannelse ved Landbruget overtog han Fædrenegaarden, som han drev i næsten 40 Aar. Tidligt kom Byriel med i Ledelsen af Landbrugets Organisationer paa Hjemegnen, blev Formand for Mejeriet, senere ogsaa for Slagteriet og Landboforeningen, og overalt viste Byriel sine fremragende Evner som Organisationsleder. Men han havde ogsaa andre værdifulde Egenskaber, der i høj Grad kom ham til Nytte paa denne Post. Han var retlinet og klartseende, kunde danne sig sin egen Mening og tage et Standpunkt. Han lagde et stort Arbejde i de Hverv, han fik overdraget. Det førte navnlig i de senere Aar til mange Rejser rundt om i Landet, et Liv, der i det lange Løb kræver mere, end de fleste kan holde til.

Det blev navnlig inden for Slagterierne og de til disse knyttede Virksomheder, at Byriel kom til at gøre sin store Indsats. I 1921 blev han Formand for Hammel Andelsslagteri og rykkede i 1926 ind i Bestyrelsen for De samvirkende danske Andels-Svineslagterier, blev siden Næstformand og afløste i 1936 Gaardejer *C. Madsen*, Klim, som Formand.

Der faldt 2 vanskelige Perioder for Slagterierne i de Aar, Byriel var med i deres Ledelse. Først den voldsomme Stigning i Slagtingerne omkring 1930, derefter Produktionsreguleringen og hele det saakaldte „Svinekort-System“, der i administrativ Henseende stillede store Krav til Ledelsen. Sidst kom Krigen og med den de særlige Afsætningsforhold: Salget af Slagteri-

produkterne centraliseredes i Landbrugsministeriets Baconudvalg, for hvilket Byriel ogsaa var Formand. Vel ikke mindst i disse Spørgsmaal fik Byriel Brug for sin praktiske Sans og store Forhandlingsevne.

Fra Andelslagteriernes Bestyrelse kom Byriel ogsaa ind i Andelsudvalget, hvis Næstformand han var ved sin Død, og ligesaa blev han Medlem af Landbrugsraadets Præsidium, valgt af De samv. danske Andelselskaber.

Der næredes Tillid til Marius Byriel. Derfor var der Bud efter ham fra mange Sider. Man vidste, at han med Forstaaelse og Indsigt vilde tage sig af de Opgaver, der blev ham overdraget. Og han skuffede ikke. Hans Indsats til Gavn for Landbruget er anerkendt, og det vil blive vanskeligt at udfylde helt den Plads i vort Organisationsliv, som han har efterladt sig.

FORSTANDER J. K. JENSEN

Den 20. December døde Forstander *J. K. Jensen*, Haslev Landbrugsskoles Forstander gennem 39 Aar. Siden 1943, da han fratraadte Forstanderstillingen, boede J. K. Jensen i Darup ved Roskilde, hvor han syslede med sine mange landbrugsfaglige Interesser.

Forst. J. K. Jensen blev født i Raabymagle paa Møn den 22. Juli 1876 og kom efter sin praktiske Uddannelse ved Landbruget samt Ophold paa Højskole og Landbrugsskole ind paa Landbohøjskolen, hvorfra han i 1901 udgik som Landbrugskandidat. Det almindelige Studium var — særdeles betegnende for J. K. Jensen — ikke nok. Han begyndte straks et Specialkursus i Planteavlslagene, den Gren af Landbruget, der hele Livet stod hans Hjerter nærmest. Umiddelbart efter sin Specialeksamen blev J. K. Jensen Lærer ved Haslev Højskole, og da Haslev Landbrugsskole oprettedes i 1904, blev J. K. Jensen dens Forstander.

Som Forstander og Ungdomslærer kom J. K. Jensen til at øve sin Manddomsgerning. Tusinder af Elever, som gennem den lange Aarrække sad paa Skolebænken paa Haslev Landbrugsskole, føler sig i Taknemmelighedsgæld til Forstander J.

K. Jensen. Han var ikke blot Læreren, der kunde sine Fag, men han var tillige Mennesket, der havde noget personligt at give sine Elever med fra Skoleopholdet.

Forstander J. K. Jensen var i Besiddelse af stor Arbejdsevne, og hans Interesser spændte vidt. Han var en flittig Skribent i de landbrugsfaglige Blade, og det førte til, at han i Aarene 1909—12 knyttedes til „Vort Landbrug“ som Medredaktør sammen med *J. H. Bagge* og *J. Brink Lassen*. Den Tilknytning til og Interesse for Landbrugspressen, som J. K. Jensen fik i disse Aar, bevarede han til det sidste.

Forstander J. K. Jensen kom snart med i Egnens landbrugsfaglige Arbejde. Allerede i 1906 blev han Formand for Planteavlssudvalget i Haslev og Omegns Landboforening, og ligeledes blev han Medlem af samme Forenings Bestyrelse, Hverv, som han bestred, til han i 1943 fratraadte Ledelsen af Haslev Landbrugsskole.

Grundforbedringsarbejdet havde Forstander Jensens store Interesse. I Tale og i Skrift slog han til Lyd for rationel Grundforbedring, og det var naturligt, at han blev Formand for Præstø Amts Grundforbedringsudvalg, der nedsattes 1921.

Hovedvægten af Forstander J. K. Jensens Arbejde i Organisationerne koncentreredes i de stedlige landøkonomiske Foreninger, men i 1917 indvalgtes han i Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad som Repræsentant for Landboforeningerne i Sorø Amt. Da denne Ordning ophørte i 1933 ved Selskabets Omorganisation og Oprettelsen af Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde, valgtes Forstander J. K. Jensen i 1935 efter den oprindelige Valgperiodes Udløb som den ene af Landhusholdningsselskabets 5 Repræsentanter i Samvirksomhedens Fællesudvalg, hvorved han ogsaa blev Medlem af Selskabets Bestyrelsesraad. Dette Hverv saavel som alle de øvrige, der var betroet Forst. J. K. Jensen, nedlagde han i 1943.

Nu er Forstander J. K. Jensen ikke mere. Han blev af mange, som ikke havde nøjere Kendskab til ham, opfattet som en Stridens Mand, fordi han saavel i Tale som i Skrift førte sine Meninger stærkt frem og uden Omsvøb, bygget op i høj Grad paa egen Tænkning og Erfaring og altid æggende, saa det ofte gav

Anledning til Diskussion. Men det var ingenlunde det rigtige Billede af Forstander Jensen.

De skarpe Standpunkter var maaske endda hans Natur imod, men han saa det som sin Opgave at ægge og at vække, og derfor gav han sine Indlæg i Dagens Debat den velkendte Form. Maalet var for ham at sætte Tankerne i Sving, faa Meningerne til at brydes, og paa den Maade bane Vejen for Landbrugets fortsatte Udvikling. Forst. Jensen har gjort en paa-skønnelsesværdig Indsats gennem de mange Aar, og han vil blive savnet i dansk Landbrug fremover.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

Torsdag den 11. December 1947.

Den 11. December afholdt Landhusholdningsselskabet sin aarlige Generalforsamling.

Selskabets ledende Præsident, Professor Axel Pedersen, bød Velkommen og udtalte:

„Som Indledning til Generalforsamlingen vil vi mindes vor afdøde Konge, Hans Majestæt Kong Christian den Tiende, Danmarks Konge og Folkets Samlingsmærke i Medgang og Modgang gennem 35 Aar. Som et lysende Eksempel staar hans Kongegerning i vor Erindring, og som saadan vil den sikkert blive staaende i Folkets Historie. Med dyb Taknemmelighed vil vi værne om Kong Christians Minde, og Takken gaar ogsaa til Dronning Alexandrine, der altid var ved hans Side og gav ham Styrke og Tro.

Med Tillid ser det danske Folk hen til vort nye Kongepar, Deres Majestæter Kong Frederik den Niende og Dronning Ingrid, og vi udtrykker Haabet om lyse Tider fremover for Konge og Folk.

Siden Landhusholdningsselskabets Stiftelse har de danske Konger været dets Protektor, og vor nye Konge har videreført denne Tradition og overtaget Protektoratet for Selskabet. Vi udtaler Selskabets ærbødige Tak herfor.

Inden vi gaar over til Dagsordenen, vil vi mindes de af Selskabets Bestyrelsesmedlemmer, der er afgaaet ved Døden siden sidste Generalforsamling.

Godsejer V. Selchau-Hansen, Alslevgaard, Karise, døde den 8. Februar 1947. Han var kendt som en af Pionererne inden for dansk Frøavl og var virksom ved Starten af „Danske Landboforeningers

Frøforsyning", hvis dygtige Formand han var gennem 25 Aar. I vort Selskabs Bestyrelsesraad sad han fra 1908 til 1938, og her som alle andre Steder blev der lyttet til hans Raad.

Godsejer *B. A. Høyer*, Juhlsminde pr. Christiansfeld, døde den 20. April 1947. Godsejer Høyer var Medlem af Selskabets Bestyrelsesraad fra 1925 til 1933, valgt af Landboforeningerne i Tønder Amt, og med stor Interesse gik han op i Selskabets Virksomhed.

To andre Mænd er der ogsaa særlig Grund til at mindes: Grosserer *Georg S. Bendix*, København, og Landbrugslærer *Hans Appel*, Dalum.

Grosserer *Bendix* døde den 7. Februar 1947; han var en af dansk Landbrugs-Maskinhandels store Mænd, som inden for sit Omraade ydede en fortjenstfuld Indsats. Grosserer *Bendix* stiftede i 1917 *Brødr. Bendix' Jubilæumslegat*, og henlagde Uddelingen af Legatmidlerne under Landhusholdningsselskabet.

Landbrugslærer *Hans Appel* døde den 15. November 1947; hans Virke paa Dalum Landbrugsskole vil være kendt af alle, og hans store Arbejde i Landbooplysningens Tjeneste hædredes ved, at han i 1936 ved Dalum Landbrugsskoles 50 Aars Jubilæum tildeltes Landhusholdningsselskabets Sølvbæger for „Særlig fortjenstfuldt Virke til Landbo-Oplysningens Fremme“.

Vi vil med Tak mindes disse Mænds Indsats og bevare deres Minde."

1. Udfaldet af de foretagne Valg.

Sekretær *Ejnar Jensen*: Resultatet af de stedfundne Valg er, at Professor *Axel Pedersen* er genvalgt til Præsident, og til Bestyrelsesraadet er genvalgt Landstingsmand, Propr. *Kr. Fuglsang*, Hofjægmester *V. Grandjean*, Gdr. *Karl Jensen*, Hofjægerm. *Gregers Juel*, Hofjægerm. *Chr. Lensgreve Moltke*, Forp. *B. Baron Schaffalitzky de Muckadell*, Hofjægerm. *Greve F. C. R. Scheel* og Folketingsmand Gdr. *Olav Øllgaard*.

Til Revisionsudvalget genvalgtes Professor *Aksel Milthers*, og til Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse genvalgtes Inspektør *Ib Windfeld*.

2. Bestyrelsesraadets Valg af Medlemmer af Belønningsudvalget m. v.

Sekretær *Ejnar Jensen*: Efter Tur afgik Kreditforeningsdirektør *Hans Hansen*, Aabenraa, og Gdr. *H. Brandt Kofod*, Brandtsgaard, Boddilsker, som Medlemmer af Belønningsudvalget.

Bestyrelsesraadet har genvalgt dem begge som Medlemmer af Belønningsudvalget.

3. Optagne nye Medlemmer.

Hofjægermester *Chr. Lüttichau*: Siden sidste Generalforsamling er optaget 19 nye Medlemmer. Afgangen ved Udmeldelse og Dødsfald har været 17.

Der har saaledes været en Fremgang paa 2 Medlemmer, og Medlemstallet er nu 1286, hvoraf 60 er livsvarige Medlemmer.

4. Beretning om Litteraturudvalgets Virksomhed.

Kontorchef *Axel Nielsen*: Det forløbne Aar lignede sin Forgænger meget deri, at det var præget af en væsentlig langsommere Afsætning af Bøger end i Krigsaarene. Denne Nedgangsperiode synes dog nu at være afsluttet og afløst af en Periode med jævn eller maa-ske endda svagt stigende Afsætning.

Et langsommere Omsætningstempo medfører naturligt en større Kapitalbinding. Forlagsvirksomhedens Beholdninger er derfor vokset stærkere, end hvad der svarer til Antallet af Nyudgivelser og nye Oplag af tidligere udgivne Bøger.

Oversigt over Optryk og Nyudgivelser siden sidste Generalforsamling.

Optryk.

Grundbogen: Regne- og Opgavebog for det landbrugsfaglige Oplysningsarbejde. Nyt Oplag i December 1946. Ialt trykt i 8000 Ekspl.

Facitliste til Regne- og Opgavebog. Nyt Oplag i December 1946. Ialt trykt i 2700 Ekspl.

Grundbogen: Fodringslære. Nyt Oplag i November 1947. Ialt trykt i 30 100 Ekspl.

Nye Bøger i 1947.

Lokale Markforsøg. Vejledning vedr. lokale Markforsøg i Landbrugets og Havebrugets Tjeneste. Af Konsulenterne *H. Land Jensen* og *Lars Hansen* samt Assistent *K. Dorph-Petersen*. Udkommet April 1947. Oplag 2000 Ekspl. Pris Kr. 6,00.

Erhvervsfrugtavl. Redigeret af Forstander *N. Dullum* og *Chr. Fich*. Udgivet sammen med Danmarks Erhvervsfrugtavlforening. Udkommet i April 1947. Oplag 4500 Ekspl. Pris Kr. 18,00.

Landbrugets Haandbog i Lov og Ret. Redigeret af Højesteretssagfører *Fr. Teist*. I—II Bind. I, Bind udkommet i November 1947. 3 forskellige Indbindinger. Pris Kr. 14,00, 18,00 og 22,50 pr. Bind.

Australien og New Zealand. Af Sekretær *Joh. Rottensten*. Udg. af De samv. danske Landboforeninger og Landhusholdnings-selskabet i Fællesskab. Udkommer midt i December. 160 Sider i stort Format. Pris Kr. 10,50. (Tilbud til Medlemmerne angaaende denne Bog vil fremkomme ved Nytaarstid sammen med Fremsendelsen af Landmandens Lommekalender og Landøkonomisk Aar-bog).

Det er, som det vil fremgaa af ovenstaaende, ikke noget særlig stort Antal nye Bøger, der er fremkommet, men dels har det af kapitalmæssige Aarsager været nødvendigt at holde noget igen, dels har først Papirmangel og senere Trykkeristrejke og andre Besværigheder i Trykkerier og Bogbinderier sinket Fremkomsten. Der er i Øjeblikket op mod en halv Snes Publikationer under Forberedelse. Flertallet af disse vil dog først fremkomme langt hen paa Aaret i 1948.

5. Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed.

Sekretær *Ejnar Jensen*: I det forløbne Aar har Selskabets almindelige Virksomhed omfattet alle de sædvanlige Arbejdsomraader:

Administration af Legater, Præmieringer og Belønninger, forskellige Udvalgs Arbejde, Besvarelse af Forespørgsler, Erklæringer til Ministeriet o. m. a.

Som omtalt ved sidste Generalforsamling, vedtog Bestyrelsen fra 1. Juli i Aar at ansætte en Sekretær, der specielt skulde tage sig af Selskabets almindelige Virksomhed; men derudover har Sekretariatets Personale været mindre end de foregaaende Aar, ialt ca. 15 Personer; heraf har selvsagt de fleste alene beskæftiget sig med de Opgaver, der er opført som specielle Punkter paa Dagsordenen: Forlagsvirksomhed, Brevskole, Konsulentvirksomhed m. v.

Dog kniber det stadig med Pladsforholdene, bl. a. paa Grund af de store Bogoplæg, og som det tidligere er nævnt, er det Hensigten at indrette Lokaler i Tagetagen i Selskabets Bygning for at undgaa Opsigelse af Statens Planteavlkontor. Efter langvarige Forhandlinger og Korrespondancer med de bevilgende Myndigheder var det ved at gaa i Orden, men saa kom Byggestoppet, og vi fik Afslag paa vor Ansøgning. Nu er det imidlertid meddelt os, at saa snart Byggestoppet ophæves, vil vi faa Tilladelsen, og da Tegninger og det hele ligger klart, skulde der forhaabentlig ikke gaa alt for lang Tid, inden den Sag er i Orden; Materialeforbruget vil da ogsaa være yderst ringe i Forhold til den Plads, der indvindes.

I Aarets Løb er som sædvanlig uddelt de af Selskabet administrerede Legatmidler samt Støtte til forskellige Formaal af egne Midler. Af Godsejer *Viktor A. Goldschmidts* Legat, Afdeling B., er der saaledes uddelt 15 000 Kr. til forskellige Veterinærers Forsøg og Undersøgelser vedrørende Sygdomme hos Husdyrene, desuden er bl. a. uddelt 33 Portioner à 500 Kr. af Godsejer *Viktor A. Goldschmidts* Legat for trængende, fhv. Landmænd og deres Efterladte, 3 Portioner à 400 Kr. af Forpagter *Bokelmanns* Legat, 11 Portioner à 400 Kr. af *Schmidt* til *Vibygaard*s Legat, 74 Portioner à 500 Kr. af Etatsraad *Harald Holmes* og Hustru, *Anna Holmes* f. *Heberts* Legat samt 10 700 Kr. af Legaterne for Landbrugsstuderende. Desuden er der af Etatsraad *Schou* og Hustrus Stiftelse tildelt Havebrugsstuderende *Rolf Danvig* 200 Kr. Af Dr. med. *K. A. Hasselbalch* og Hustrus Legat er anvendt 3 725 Kr. til Landmandsuddannelserne.

I Forbindelse med Legatadministrationen kan nævnes, at Generalkonsul *Pontoppidans* Legat, der tilhører Foreningen af jyske Landboforeninger, men hvis Kapital siden Legatets Stiftelse har været opbevaret hos Landhusholdningsselskabet, nu overflyttes til Foreningen af jyske Landboforeninger. Der var ingen rimelig Grund til, at vi skulde opbevare denne Legatkapital, og derfor er det sidste Aar, den figurerer i Status.

Udvalg (ud over de paa Dagsordenen selvstændigt anførte):

Forsikringsudvalgets Arbejdsudvalg har afholdt flere Møder i Aarets Løb og har afgivet en Betænkning, der forelig-

ger som 1. Korrektur. Saa snart 2. Korrektur fremkommer, vil den blive forelagt det samlede Udvalg og kan derefter forventes offentliggjort.

I Aarets Løb er Selskabet blevet repræsenteret i 3 nye Udvalg, nemlig:

Landbrugets Filmsudvalg, hvortil Professor *Axel Pedersen* er udpeget; Verdens-Fjerkrækongressen 1948, hvor Kontorchef *Axel Nielsen* deltager og Statens Byggeforskningsinstitut, hvortil er valgt Civilingeniør *Jörn Høgsbro*, Asperup.

Vi genoptog i Aar Medlemsmøde paa Hindsgavl den 22.—24. Juni; Mødet fik god Tilslutning, og der var særdeles Tilfredshed med dets Forløb. Derfor er det ogsaa Hensigten at arrangere Møde igen næste Aar og søge det placeret omkring Sankt Hans.

Statsbevillinger og Statskonsulenter.

Statsbevillingerne, som Selskabet administrerer, har været de samme som Aaret før, og Arbejdet er udført paa sædvanlig Maade.

Som bekendt er der i en lang Aarrække ikke sket Nyansættelser af Statskonsulenter, naar de hidtidige fratraadte paa Grund af Alder eller afgik ved Døden. Fra Selskabets Side har vi ikke lagt Skjul paa, at vi finder det uheldigt, at der ikke ansættes nye Statskonsulenter til Erstatning for afgaaede, men saa længe der ikke ogsaa inden for Landbo- og Husmandsforeningerne rejses Krav herom, vil der næppe være Mulighed for at faa Landbrugsministeriet til at gaa ind for Nyansættelser.

Mindre Meddelelser.

En ny Landbrugsfilm.

For nogen Tid siden havde Landbrugslærer- og Konsulentforeningens Lysbilledudvalg indbudt til en Filmsforevisning, hvor en ny Film, optaget af Godsejer *K. Jørnil*, *Gislingegaard*, for første Gang blev rullet for en større Kreds.

Filmen er optaget alene for privat Brug og er Amatørarbejde helt igennem. Teknikere af Filmsfaget vilde maaske rent billedmæssigt have kunnet gjort det bedre, men Filmen rummer en Ide, giver Udtryk for Tanker og Følelser, som fortjener at blive fremhævet.

Man følger i Filmen Livet og Arbejdet gennem hele Aaret paa en større Gaard, oplever til Indledning Foraarets Komme, Naturens Opvaagnen hos Mennesker, Dyr og Planter, der alle giver Udtryk for de Forventninger, hvormed de ser den kommende Sommer i Møde. Det er Romantik — men Filmen er ikke Romantik alene.

Nu følger det haarde Arbejde. Man fornemmer den Energi, der af det store Fællesskab udfoldes Sommeren igennem for at faa Af-

grøderne til at trives og for at opnaa den gode Høst, som var Maalet for Foraarets Drømme og Længsler. Alle mere betydningsfulde Arbejder og Oplevelser, som udspringer af Arbejdets Fællesskab, vises paa Lærredet. Arbejdet — nøje forbundet med dets Glæder og Skuffelser — er Filmens bærende Ide.

I hele sin Form, omend ikke i teknisk Henseende, er denne Film et afgjort Fremskridt. Vi trænger — som det er gjort her — til at faa Landbruget fremstillet, ikke blot som en Arbejdsplads fra Morgen tidlig til Aften silde, men som en Tilværelse for de Mennesker, der har valgt Landbruget som Erhverv. Dermed være ikke sagt, at en Fremstilling af Landmandsgerningen skal være præget af de lyse Farver alene, for Landbruget er andet og mere end en solfyldt Sommerdag, men vi maa bort fra den stærke Tendens til at male alting graat. Det er saa let, naar Vanskeligheder melder sig i den graa Hverdag, at glemme alle de smaa og store Ting, der betinger Glæden i en Landmands Tilværelse, men Landbruget har i det lange Løb ikke Raad dertil. Det er farligt, hvis den bedste Del af Ungdommen svigter det, fordi man ensidigt fremstiller Landmandsgerningen som et Arbejde, der ikke levner Plads til sand Arbejds-glæde og Tro paa Fremtiden.

Denne Tendens bryder den nye Film med paa afgørende Maade. Den viser, hvorledes Livet kan leves midt i det daglige Arbejde. Den ægger til Handling og Initiativ, giver Lyst til at „ville være med, hvor det foregaar“, og derfor skal den hilses velkommen som et Bidrag til at hæve Landmandsgerningen op i det Plan, hvor den rettelig bør være.

Forsyningen med Roefrø.

Den 22. November er der udstedt en Bekendtgørelse om Rationering af Kaalroefrø, hvilket er nødvendiggjort, fordi den strenge Vinter i Fjor ødelagde saa godt som alle Kulturer af Kaalroefrø, saa der i Sommer praktisk taget ingen Avl har været af denne Art. Heldigvis var der ret store Beholdninger fra tidligere Aar, saa der gennem Rationeringen kan gives Landmændene Adgang til at købe omtrent 1 kg Kaalroefrø for hver Tønde Land, de i 1947 har dyrket med Kaalroer.

Dette svarer ganske vist kun til ca. Halvdelen af den gennemsnitlige Saamængde, men paa de Egne, hvor man er fri for Jordlopper, vil man sikkert uden stor Risiko kunne strække det tildelte Kvantum til nogenlunde det sædvanlige Kaalroeareal, og selv paa de Egne, hvor man har Grund til at frygte Jordloppeangreb, vil man, nu da man raader over gode Bekæmpelsesmidler mod disse Skadedyr, kunne saa betydeligt tyndere end sædvanlig og derved strække det tilmaalte Frø til et større Areal.

Fra tidligere Aar har mange Landmænd antagelig en Rest af Kaalroefrø, som i den foreliggende Situation kan komme til god Nytte. Kaalroefrø, der opbevares tørt, holder i Reglen Spireevnen ganske godt 2—3 Aar. I Foraaret 1943, da Kaalroefrø ogsaa var rationeret, var den tildelte Mængde kun halvt saa stor som i Aar, men alligevel blev Kaalroearealet meget nær normalt, saa man har herefter Grund til at forvente, at det ogsaa vil blive Tilfældet i 1948.

Den strenge Vinter i Fjor gik ogsaa ud over overvintrende Kulturer af Bederoefrø, men Frøavlens af Bederoer — og især af Runkelroer — sker jo i stort Omfang paa Roer, der udplantes om Foraaret, og en Opgørelse, som nylig er foretaget, viser, at Aarets Avl af Runkelroefrø og Fodersukkerroefrø sammen med de overliggende Beholdninger ikke blot giver Frø nok til Besaaning af de sædvanlige Arealer med disse Roer i Foraaret 1948, men ogsaa stiller antagelige Mængder til Raadighed, hvis en og anden paa Grund af Knapheden paa Kaalroefrø skulde ønske at saa noget større Areal end sædvanlig med Foderbeder.

Frø af Sukkerroer til Foderbrug, der som andet Sukkerroefrø næsten udelukkende avles ved Overvintring paa Saastedet, er det paa Grund af den strenge Vinter i Fjor lidt smaat med, men Sukkerroer til Foderbrug vil i de fleste Tilfælde kunne erstattes med andre Foderbeder, hvoraf der som lige nævnt er rigeligt Frø.

Af Sukkerroer til Fabriksbrug var der heldigvis et betydeligt Lager, saa der ogsaa heraf vil være tilstrækkeligt Frø til Besaaning af det sædvanlige Areal.

Ogsaa Turnipsfrø og Gulerodsfrø er der trods Avlens næsten fuldstændige Svigten tilstrækkeligt af til normalt Forbrug.

Set som Helhed maa Forsyningen med Roefrø til Saaning i det kommende Foraar saaledes siges at være ret tilfredsstillende.

Set paa længere Sigt er Forbrugernes Stilling endnu bedre. De Arealer, der er udlagt til Frøhøst 1948, er af alle Roearter meget store, saa under Forudsætning af en nogenlunde normal Vinter vil man kunne vente meget rigelige Forsyninger af alle Arter næste Aar og efter al Sandsynlighed til lavere Priser end i Aar.

Chr. Stahl.

Tørstofindholdet i Rodfrugter i 1947.

Gennem Statens Planteavlsudvalg er der ved Forstander *J. C. Lundén*, Statens Forsøgsstation, Lyngby, indsamlet Materiale fra Statens Forsøgsstationer, Forædlingsvirksomheder, Laboratorier, lokale Markforsøg, Kontrolforeninger m. fl. til Belysning af Rodfrugternes Tørstofindhold.

Paa Grundlag af Resultater fra Undersøgelse af 4924 Roeprøver i 1947 er Tørstofprocenten i Rodfrugterne i Gennemsnit følgende:

	Øerne	Jylland
Kaalroe, Bangholm	13,2	13,3
" Wilhelmsburger	11,9	12,5
Barres, Strynø og Ferritslev	13,0	12,8
" Øtofte	16,2	15,0
Fodersukkerroe, Pajbjerg Korsroe	17,9	16,8
" Gul og Hvid Øtofte	19,1	18,4
" Pajbjerg Rex	20,2	19,0
Sukkerroe til Foderbrug	21,9	21,1
Turnips	11,8	—
Spisekartofler, King Edw., Bintje, Up to date o. lign.	24,0	23,9
Foderkartofler, Deodara, Alpha, Odin	—	27,0
" Robusta	—	27,0

I Forhold til Gennemsnittet for Femaaret 1942—46 er i 1947 Tørstofindholdet i Foderbeder omkring 1,5—3 pCt. højere paa Øerne, men kun 0,1—1 pCt. højere i Jylland; i hele Landet er Indholdet i Kaalroer omkring 1,5 pCt. højere og i Kartofler 2—3 pCt. højere end nævnte Gennemsnit.

Inden for de enkelte Landsdele varierer Tørstofindholdet i Roerne en Del efter de anvendte Stammer og de stedlige Dyrkningsforhold. Paa Stevns og Bornholm er Indholdet i Foderbeder gennemgaaende 1—2 pCt. lavere end Gennemsnittet for Øerne.

Naar der regnes med 1,1 kg Tørstof til 1 Foderenhed, vil der af Rodfrugter med Tørstofindhold svarende til Aarets Gennemsnit medgaa af Kaalroe Wilhelmsburger omkring 9 kg, Kaalroe Bangholm, Barres Strynø og Ferritslev omkring 8,5 kg, Barres Øtofte ca. 7 kg, Fodersukkerroe: Pajbjerg Korsroe, Gul og Hvid Øtofte omkring 6 kg, Pajbjerg Rex 5,5 kg, Sukkerroe til Foderbrug 5 kg og af Foderkartofler, Deodara, Odin, Alpha og lign. godt 4 kg til 1 Foderenhed.

Det ggl. danske Landhusholdningsselskabs Legater for Landbrugsstuderende:

Forpagter Bokelmanns Legat, Inspektør N. P. J. Buus's Legat (kun for Landhusholdningsselskabets Elever), *Etatsraad P. Feilbergs Legat* (kun for islandske Studerende), *Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat for Landbrugsstuderende*, *Proprietær J. H. Holms Legat* (kun dette Legat kan søges af Kvinder), *Jægermester, Forpagter Frants Skovs Legat* samt „Fond til Landmænds Uddannelse“.

Renterne af de paagældende Legater, der alle bestyres af Landhusholdningsselskabet, skal anvendes til videregaaende Uddannelse af unge Mænd fortrinsvis til følgende Formaal:

a) Studium i landbrugsvidenskabelig Retning paa Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, b) Deltagelse i Kursus paa en Landbrugsskole, c) Forberedelse til Eksaminer, til hvilke der fordres Kundskaber, som direkte eller indirekte kan blive Legatnyderen til Nytte ved hans senere Virksomhed ved Landbruget, d) Landøkonomiske Studierejser i Udlandet, e) Udførelse af videnskabelige eller praktiske Arbejder, der kan bidrage til Legatnyderens Uddannelse i Landbruget.

Til Ansøgning benyttes et fælles Skema, der faas i *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V., og skal være tilbagesendt inden 1. Februar 1948.

København i December 1947.

*Det kgl. danske
Landhusholdningsselskab.*

Udkomne Bøger.

Stambog (Register) over Heste af Frederiksborg- og Oldenborg-Race, XVII. Frederiksborg-Race: Hingste Nr. 392—422. Hopper Nr. 4 036—4 352. Oldenborg-Race: Hingste Nr. 217—237. Hopper Nr. 1 928—2 258. Ved Alf. L. Søndergaard, Statskonsulent. Udgivet af De samv. danske Landbo- og Husmandsforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af Frederiksborg- og Oldenborg-Race. LIX + 250 Sider. (Slagelse 1947).

Register-Stambog over Kvæg af Rød dansk Malke race. XXIV. Tyre Nr. 22 542—23 033. Udarbejdet af Konsulent M. Nielsen. Udgivet af De samv. danske Landbo- og Husmandsforeningers Udvalg for Stambogsføring og Registrering af rødt dansk Malkekvæg. XLIV + 206 Sider. (Kbhvn. 1947).

8. *Register over Orner af dansk Landrace Aar 1947.* Alle Orner, som i Perioden 1. Marts 1946 til 28. Februar 1947 har faaet Forsøgshold afsluttet ved de faste Forsøgsstationer, samt de betydeligste Orner, der har faaet afsluttet Forsøgshold ved de lokale Forsøgsstationer. — Af M. P. Østerlund Madsen. Udgivet af De samv. danske Andelssvineslagterier. 25 Sider. (Roskilde 1947).

224. *Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 35. Beretning om Sammenlignende Forsøg med Svin fra statsanerkendte Avlscentre 1945—46.* Af Hjalmar Clausen. 145 Sider. (Kbhvn. 1947).

Landbrugets Prisforhold i November Maaned 1947.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1946			1947		
	Hele Aaret	Jan. -Nov.	Nov. Md.	Jan. -Nov.	Okt. Md.	Nov. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (ab Mejeri) ¹⁾	26,85	26,54	30,33	29,88	31,39	35,63
Smør, Notering	403	399	446	446	446	446
do. do. + Tillæg	420	415	480	493	504	600
Ost, 20 pCt.	197	196	207	207	207	207
Æg	243	236	320	292	364	380
Slagterisvin (sl. V.)	268	266	283	320	380	380
Slagtekøer, Kbh., 1. Kl. (lev. V.)	130	130	130	131	130	130
Stude og Kvier, Esbjerg, 1. Kl. (lev. V.)	129	129	129	130	129	129
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk..	49	48	56	61	53	54
Kælvekøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	674	665	700	734	720	756
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1814	1819	1700	1800	1800	1800
Hvede ³⁾	29,25	29,25	29,25	29,25	29,25	29,25
Rug ³⁾	30,25	30,25	30,25	30,25	30,25	30,25
Byg, 2/r. ³⁾	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Havre ³⁾	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Hø	25,70	26,03	22,00	25,84	33,50	34,00
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	21,05	21,06	19,75	23,31	20,00	18,40
Runkelroefrø	283	277	333	334	—	350
Kaalroefrø	264	262	283	319	—	370
Halvsildig Rødkløverfrø	1000	970	1200	949	725	790
Hvidkløverfrø	1078	1055	1200	1094	890	950
Hundegræsfrø	246	247	240	174	140	145
Alm. Rajgræsfrø (tidl. Stammer)	197	191	240	192	165	160
Ital. do.	150	151	148	111	99	97
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	45,06	43,57	59,90	53,92	50,40	59,15
Solsikkekager	45,05	43,56	59,90	53,88	50,40	58,65
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,87	25,00	25,30	24,38	24,80	23,50
18 pCt. Superfosfat	15,67	15,80	14,05	13,99	12,98	13,05
40 pCt. Kaligødning	21,20	21,04	22,80	23,80	23,75	23,95

1) Inkl. Tillæg.

2) Bestaaet Tuberkulinprøven.

3) Maksimalpris + Tillæg.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1946			1947		
	Hele Aaret	Januar -Nov.	Nov. Md.	Januar -Nov.	Okt. Md.	Nov. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	256	253	289	285	299	339
Smør, Notering	193	191	213	213	213	213
do. do. + Tillæg	201	199	230	236	241	287
Ost	346	344	363	363	363	363
Æg	206	200	271	247	308	322
Slagterisvin	276	274	292	330	392	392
Slagtekøer (København)	224	224	224	226	224	224
Stude og Kvier (Esbjerg)	211	211	211	213	211	211
Unge Heste (Odense)	246	247	231	244	244	244
Hvede	212	212	212	212	212	212
Rug	254	254	254	254	254	254
Byg, 2/r	204	204	204	204	204	204
Havre	218	218	218	218	218	218
Hø	374	379	320	376	488	495
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	561	562	507	622	533	491
Landbrugsprodukter ialt	234	232	256	269	293	312
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	307	297	408	367	343	403
Solsikkekager	350	338	465	418	391	455
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	129	130	131	126	128	122
18 pCt. Superfosfat	265	267	237	236	219	220
40 pCt. Kaligødning	178	177	191	200	199	201
Kunstgødning ialt	180	181	176	181	179	178
Udsæd (Markfrø)	357	357	357	407	407	407